

Socialdepartementet

Statens folhälsainstitut
831 40 Östersund

Uppdrag att utarbeta förslag till genomförande av öppna jämförelser folkhälsa

---

Regeringens beslut

Socialstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Statens folkhälsainstitut och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) föreslå hur arbetet med öppna jämförelser inom folkhälsområdet bör läggas upp så att nästa redovisning av öppna jämförelser inom området kan ske hösten 2014.

Vägledande för förslaget ska vara:

- ett långsiktigt perspektiv som skapar förutsättningar för ett effektivt återkommande arbete med öppna jämförelser inom folkhälsområdet,
- att öppna jämförelser inom folkhälsområdet stimulerar till insatser och förbättringar av verksamheter i kommuner och landsting som kan bidra till att förbättra folkhälsans utveckling,
- att de indikatorer som föreslås är förankrade med kommuner och landsting, samt
- att resultaten från 2013 års nationella folkhälsoenkät Hälsa på lika villkor bör användas som underlag för de öppna jämförelserna.

Förslaget ska bland annat innehålla en gemensamt överenskommen projektplan inklusive förslag till organisation för det fortsatta arbetet, samt en beräkning av kostnaderna för genomförandet av Öppna jämförelser Folkhälsa 2014.

Förslaget ska beakta slutsatserna från det redovisade uppdraget att genomföra en förstudie av hur öppna jämförelser inom folkhälsområdet kan utvecklas på kort och lång sikt (dnr S2010/2999/FS), det pågående uppdraget om öppna jämförelser för den hälsoinriktade hälso- och

sjukvården (dnr S2011/6706/FS), andra relevanta uppdrag som myndigheterna har inom området, samt arbetet med att ta fram ett nytt uppföljnings- och utvärderingssystem för regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken.

En skriftlig rapport om genomförandet av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 december 2012. Rapporten ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Framtagande av öppna jämförelser inom folkhälsoområdet ska ske utifrån det arbetssätt som skapats för det gemensamma arbetet mellan Socialstyrelsen och SKL för att utveckla och driva öppna jämförelser inom hälso- och sjukvården.

Ärendet

Öppna jämförelser Folkhälsa genomfördes första gången 2009 i samarbete mellan SKL, Statens folkhälsoinstitut och Socialstyrelsen.

Regeringen beslutade den 25 juni 2009 om en strategi för kvalitetsutveckling genom öppna jämförelser inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Med öppna jämförelser avses en uppsättning indikatorer som redovisas återkommande och som beskriver verksamheter med avseende på kvalitet och effektivitet. Syftet med öppna jämförelser är att stimulera utvecklingen av en jämlik och effektiv socialtjänst och hälso- och sjukvård med god kvalitet. Arbetet med öppna jämförelser har visat sig få avsedd effekt. Öppna jämförelser är i dag ett av de viktigaste redskapen för att driva utvecklingen inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården framåt.

Statens folkhälsoinstitut fick därför i april 2010 i uppdrag att i samverkan med Socialstyrelsen och i samråd med SKL genomföra en förstudie av hur öppna jämförelser inom folkhälsoområdet kan utvecklas på kort och lång sikt. I uppdraget ingick bland annat peka på vilka behov som finns när det gäller att vidareutveckla befintliga och utveckla nya datakällor som kan användas för öppna jämförelser inom folkhälsoområdet. Uppdraget redovisades i mars 2011 (dnr S2010/2999/FS). Som ett resultat av uppdragsredovisningen gavs Socialstyrelsen i juni 2011 i uppdrag att, i samverkan med Statens folkhälsoinstitut och i samråd med SKL, utveckla och redovisa öppna jämförelser för den hälsoinriktade hälso- och sjukvården (dnr S2011/6706/FS). Uppdraget ska redovisas i december 2012.

Ett viktigt underlag för en vidareutveckling av öppna jämförelser inom folkhälsoområdet är resultaten från Statens folkhälsoinstituts nationella folkhälsoenkät Hälsa på lika villkor. Enkäten består i dag inte av ett tillräckligt stort urval för att resultaten ska kunna brytas ner på kommunal nivå så att öppna jämförelser blir möjliga. Regeringen gav därför Statens folkhälsoinstitut i uppdrag att genomföra en förstudie om förutsättningarna för att utvidga enkäten. Uppdraget redovisades i februari 2012.

Statens folkhälsoinstitut bedömer att en sådan utvidgning är möjlig men bör genomföras först år 2013. Statens folkhälsoinstitut har därför fått i uppdrag att förbereda en utökning av enkäten år 2013 i enlighet med förslaget i förstudien. Uppdraget ska redovisas i november 2012 (dnr S2012/9212/FS).

Närmare om uppdraget

Det är angeläget att erfarenheterna från arbetet med Öppna jämförelser Folkhälsa 2009 tas tillvara vid planeringen av det vidare arbetet med öppna jämförelser inom folkhälsoområdet.

Kontinuerlig utveckling av mått och indikatorer är en förutsättning för att åstadkomma systematisk förbättring. Parallellt med genomförandet av Öppna jämförelser Folkhälsa 2014 ska därför ett utvecklingsarbete bedrivas. Arbetet ska lyfta fram de behov som finns av att vidareutveckla befintlig rapportering och utveckla nya indikatorer som kan användas för öppna jämförelser på längre sikt.

Det är angeläget att de indikatorer som används som mått i öppna jämförelser inom folkhälsoområdet är förankrade hos relevanta aktörer. Vidare bör rapporteringen ske i sådana former att den blir lättillgänglig för verksamma inom kommuner och landsting. Indikatorerna ska ha förmåga att förmedla kunskap om vad som inte fungerar och om vad som kan bli bättre, för att på så sätt skapa förändringstryck i riktning mot förbättrad effektivitet och kvalitet. Valet av indikatorer bör också avspegla att hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete bedrivs inom ett flertal samhällssektorer.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Patrik Nylander

Likalydande till
Socialstyrelsen

Kopia till

Statsrådsberedningen – internrevisionen
Finansdepartementet – Budgetavdelningen
Utbildningsdepartementet – Skolenheten
Regeringskansliets förvaltningsavdelning – Ekonomienheten
Socialutskottet
Riksrevisionen
Sveriges Kommuner och Landsting

u.h.

Mattias Fredricson, S/FS
Maria Renström, S/FST
Anders Ekholm, S/VS-A